



PARAGRAF

Månedssblad for det juridiske studium ved Aarhus Universitet 50. årgang · December · 2020

Fokus:

Højesteretsdommer
Jens Peter Christensen
Side 6-10

Side 14

Guide til frostsikre
altanplanter

Side 30

Gør din jul mere
bæredygtig

Side 38

Paragraf tester
julesmåkager



Portræt af Højesteretsdommer Jens Peter Christensen

Efter fire år og knap seks måneder på jurastudiet, skulle tirsdag den 27. oktober 2020 være dagen, hvor jeg skulle besøge Højesteret for første gang. Jens Peter Christensen henter mig i bygningens venteværelse og leder vejen ad snørklede gange hen til sit kontor, hvor jeg kan stille mine ting, inden min rundtur i de store bygninger starter.

Vi er ikke nået længere end til hans kontor, før jeg bemærker, at Jens Peter Christensen er en nysgerrig mand med stor viden og en masse gode historier i rygsækken. Turen går forbi den gamle retssal; dommernes frokoststue; den nye retssal fra 2007; kælderen, hvor biblioteket med bogreoler i to etager befinder sig ved siden af de dommerfuldmægtiges kontorer og videre forbi flere af dommernes kontorer herunder Højesterets tredje retssal; kæremålssalen, der ligeledes bruges til den årlige julefrokost, når en corona-pandemi ikke raser. Turen ender, hvor den startede; på Jens Peter Christensens kontor, hvor en lille dab-radio på skrivebordet spiller gamle 60'er rocknumre fra en radiokanal, han fortæller, hedder Radio Vinyl, som han til stor begejstring stødte på for et års tid siden. Undervejs på turen fortæller Jens Peter Christensen historier om bygningerne; rummene vi kommer forbi; personerne der har deres dagligdag i bygningen og om det interne system i Højesteret, hvor alting afgøres efter anciennitet. Alt, lige fra fordeling af kontorerne, til ferie, placering ved dommerbordet i retssalen og rækkefølgen for dommernes votering, afgøres af anciennitet. De ældste dommere har førsteret til ledige kontorer og til at vælge ferie udenfor retsferien, ligesom den ældste dommer placeres ved midten af dommerbordet, hvorefter de yngre fordeler sig ud til siderne, med de yngste placeret yderst – og ved votering starter den yngste dommer og den ældste slutter. Hvorfor er det sådan, spørger du nok dig selv? Svaret er

ganske simpelt; fordi sådan har det altid været. Højesteret er en 360 år gammel institution, som bygger på en lang række traditioner, som de involverede gør en ære af at holde fast på. For traditionerne er ikke bare gamle, men også fornuftige.

Anciennitet som løsning på alle interne spørgsmål gør, at alle får det samme før eller siden. De yngste vil blive de ældste, ligesom de ældste engang har været de yngste. På den måde er enhver diskussion om ret og rimeligt afsluttet på forhånd. Højesteret er nemlig en karrieremæssig endestation. Der er ikke mange andre steder, man kan gå hen derfra end i kistegraven eller på pension. Der er således ikke nogen rangstige at bevæge sig op af. Alle dommere er lige. Langt de fleste højesteretsdommere udpeges til stillingen, når de er omkring 50 år og går først på pension, når de bliver 70. år. Man sidder derfor på posten i omkring 20 år; "Hvis man formår at holde sig i live så længe" bemærker Jens Peter Christensen med et smil.

Vejen til jura

Vejen til Højesteret har været alt andet end snortlige, forudsigelig og fastlagt på forhånd for Jens Peter Christensen. Den har derimod budt på en række snoninger og krumspring dikteret udelukkende af lyst og nyfundne interesseområder. Studielivet startede, da Jens Peter Christensen begyndte på medicinstudiet. Medicinvejen blev valgt ud fra en interesse i sport og dermed fysiologi. Det blev dog ikke til mere end en uge på medicinstudiet, da Jens Peter Christensen måtte sande, at han ikke

kunne tåle synet af blod. Der blev således skiftet over på økonomistudiet i stedet, hvor der ikke var risiko for at støde på blod som en del af pensum. På trods af interesse for statistik og tal blev det kun til en velafsluttet 1. årsprøve; økonomi var simpelthen for kedeligt et studium. Herefter var vejen ikke fastlagt, og det blev derfor til en stilling som lærervikar på skolerne i Aarhus, så der kunne blive tjent nogle penge til at holde tag over hovedet og smør på brødet; og til at finde ud af, hvor han nu skulle hen.

Svaret faldt på statskundskab; interessen for politik, samfund, økonomi og historie kunne findes på ét og samme studium, og her lod det til, at Jens Peter Christensen fandt sin hylde. Sideløbende med studiet på statskundskab finansierede han studielivet med jobbet som instruktør i faget nationaløkonomi takket være sin gode afslutning på 1. årsprøven fra økonomistudiet. Statskundskab havde krav om, at man på kandidaten skulle følge fagene forvaltningsret, statsforfatningsret, EU-ret og folkeret ved Juridisk Institut. På grund af mistanke om at fagene ville være dødkedelige, gemte Jens Peter Christensen dem til sidst på studiet. Her skulle han dog opdage, at det modsatte var tilfældet. Med undervisere som Gorm Toftegaard i statsret og Thomas Philbert i forvaltningsret, hvis undervisningsformer var som dag og nat, fik Jens Peter Christensen en introduktion til juraen, der i dag fremstår som det klareste minde for ham fra hans studietid.

“

"Gorm Toftegaard; han var fuldstændig ildsprudlende, mens Thomas Philbert var nærmest åndeligt ophidset over at skulle undervise. Han kunne stå på tær tre timer i træk."

Interessen for juraen voksede - Jens Peter Christensen bemærker, at en stor del af interessen kan tillægges førnævnte underviseres engagement i deres fag. Da kandidaten i statskundskab var i hus, blev undervisningstimerne i nationaløkonomi spædet op med undervisning i jura, inden turen blandt andet gik forbi Undervisningsministeriet som ministersekretær, inden han

i 1988 vendte retur til Aarhus Universitet for at skrive en ph.d. i statsret og grundlovsfortolkning; altså grænselandet mellem jura og politik. Da afhandlingen var afleveret, blev Jens Peter Christensen tilbudt en stilling som lektor i offentlig ret ved Juridisk Institut, som han takkede ja til. Karrieremulighederne som lektor ved Juridisk Institut var dog begrænsede uden en cand.jur. i rygsækken; "Så var jeg så dum at søge ind på jurastudiet. Der fik jeg afslag. Så var jeg så dum at klage... - og så blev jeg optaget.", fortæller Jens Peter Christensen og fortæller, at dengang dumpede 70 % af de studerende første år, så han var nødt til at overforberede sig til sine eksaminer.

“

"Kunne du ikke se, at man dumpede eksamen som lektor i jura? Det går jo ikke..."

Kandidaten i jura kom i hus i en alder af 36 år, og det egentlige studieliv må derfor nok siges primært at have fundet sted for Jens Peter Christensen, mens han gik på statskundskab. Han forklarer

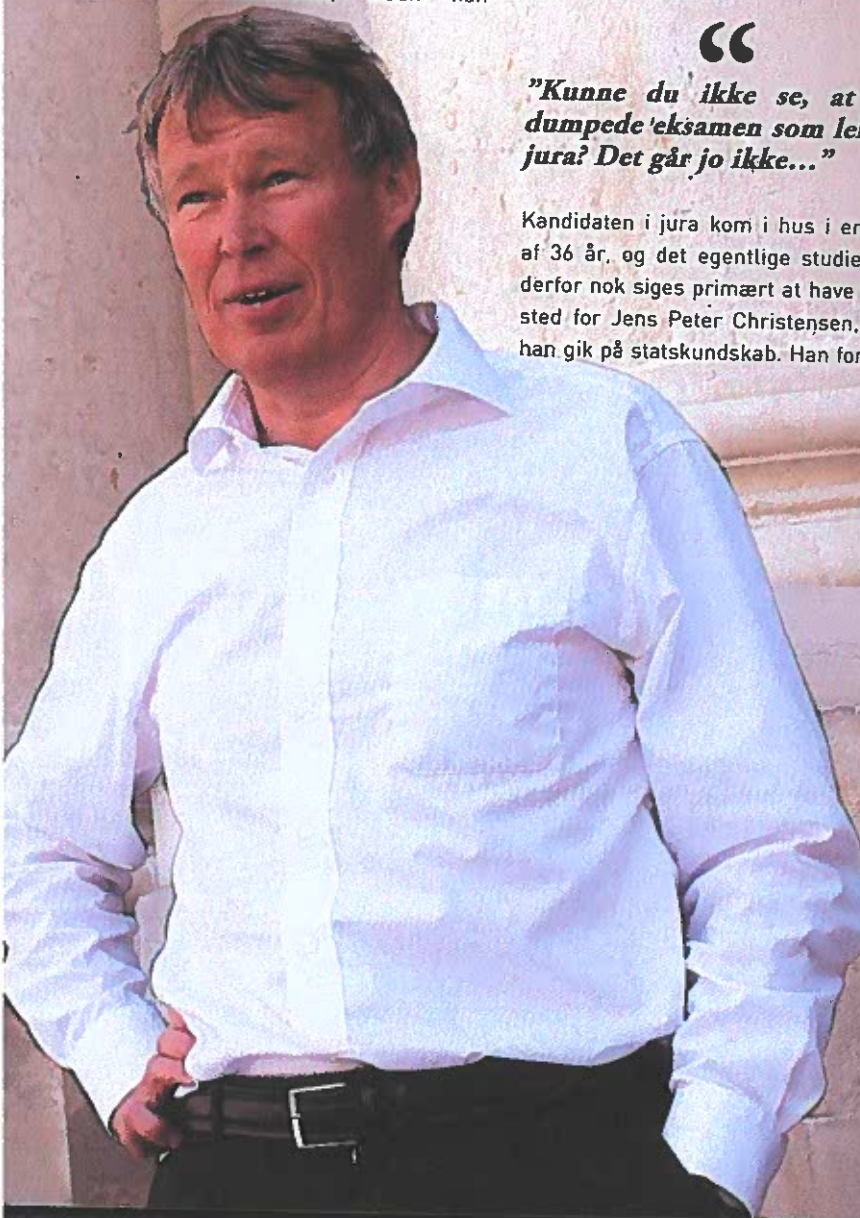
dog, at studielivet på statskundskab dengang var noget anderledes, end det formentligt er i dag: fester var der ikke noget af på studiet, og Kapsejladsen var slet ikke opfundet dengang.

“

"Men i virkeligheden var jeg nok også en atypisk studerende, fordi jeg kom der stort set kun til timerne. Jeg dyrkede så meget sport dengang, at jeg slet ikke var studenterpolitisk aktiv. Jeg tog bare derop, var til timerne, og så cyklede jeg hjem igen."

Når undervisningen var overstået, gik turen derfor hjem til loftsværelset i Studsgade (indtil dette blev udskiftet med kollegieværelset på Kollegium 3 i Parkkollegierne) for at læse i studiebögerne. Eftermiddagen gik med roning på Brabrandssøen, inden han kom hjem igen for at spise to liter yoghurt til aftensmad og så på hovedet i seng for at gentage samme procedure igen dagen efter.

Roningen må siges at have dikteret Jens Peter Christensen studieliv en hel del; som landsholdsroer i singlesculler måtte der træning til. Placeringer som nummer 10 ved verdensmesterskaberne og nummer 2 ved de nordiske mesterskaber kommer man ikke sovende til. Efterhånden druknede roningen dog i studiebögerne. Jens Peter Christensens tilgang til sin sport - og alt andet i sit liv - var at gå fuldkommen ind i det, han gjorde; ikke at gøre noget halvt. Så i stedet blev det til roning på hyggeniveau, mens han fortsatte med at dedikere sig til studiet, som han hele tiden havde gjort. Man kan derfor godt sige, at sporten har haft indflydelse på Jens Peter Christensens studietid. Det blev til en enkelt øl eller to på et værtshus i Skolegade indimellem; men det er bestemt ikke denne slags minder, der



fylder mest i Jens Peter Christensens hukommelse om studielivet. Det er derimod undervisning, timer med næsen i bøgerne og i opgaver – og roning, der fylder mest. Disciplinen og fokuset fra sporten omsatte Jens Peter Christensen og brugte i sit studie, når han læste: "Når man træner, så træner man. Når man ror, så ror man. Og det lyder banalt, for dem der ikke selv har oplevet det, men man kommer hurtigst ned ad en bane ved at tage ét tag ad gangen, koncentrere sig og få båden til at glide. Og hvad har det med læsningen at gøre? Jo, man spiller sin tid, hvis man ikke koncentrerer sig."

Jens Peter Christensen forklarer derfor også, at hans bedste råd til de studerende er at læse stoffet og arbejde med faget – ikke kun for samvittighedens skyld. Samvittighedslæsning eller deltagelse i undervisning alene for sin samvittigheds skyld kommer man ingen vegne med. Det er først, når man begynder at bruge pensum, at man opdager, om man forstår det eller ej. Kan man løse opgaverne? Kan man forklare pensum til en medstuderende? Hvis svarene er nej, så forstår man ikke pensum godt nok, og så er der ikke andet for end at tage fat igen.

En naturlig formidler

På min guidede tur rundt i Højesteret er det let at fornemme, at Jens Peter Christensen har haft med undervisning og formidling at gøre størstedelen af sit liv. Siden sit job som lærervikar mellem økonomistudiet og statskundskab, har undervisning og lignende formidlingsarbejde indgået som en del af hans hverdag. Jobbet som lærervikar var hverken planlagt eller nærmere overvejet; det var en let måde at tjene penge på. En tilfældighed så at sige, ligesom så meget andet har været dikteret af tilfældigheder i Jens Peter Christensens liv – og så dog.

“

"Det kan godt være tilfældigt lige, hvor du er på et givent tidspunkt, og hvad du beskæftiger dig med, men det er ikke tilfældigt, at du gør noget ved det, dér hvor du er."

Undervisningsarbejdet har nemlig altid været noget, Jens Peter Christensen fandt sig godt tilrette i: "Jeg syntes, det var sjovt – det med at formidle et fag og forklare det. Derfor har jeg stort set undervist hele mit liv på den ene eller den anden måde, indtil jeg blev højesteretsdommer, som ikke er et undervisningsjob. Men så kommer jeg i stedet og holder den der juleforelæsning for 1. semester og andre foredrag." fortæller han og fortsætter med at forklare, at formidlingen både er i skrift og tale. Flere har måske bemærket, at Jens Peter Christensen eksempelvis er medforfatter på Dansk Statsret – pensumbogen til statsforfatningsret på 1. semester. Måske nogle også er stødt på en kronik i Jyllands-Posten i ny og næ skrevet af Jens Peter Christensen. Dette skyldes selvfølgelig ikke tilfældigheder, men derimod interessen for at formidle sin viden. "Jeg ser mig selv som en folkeoplyser, der fortæller om, hvordan noget er".

Livet i Højesteret

Da Jens Peter Christensen første gang stødte på Højesteret som en mulig arbejdsplads, var han ansat som professor ved Juridisk Institut. Han var overbevist om, at intet kunne få ham til at forlade sit kontor bag de gule mure på Aarhus Universitet. Tre opfordringer blev det til i alt, før han valgte at følge op på den tredje opfordring med en ansøgning til stillingen. "Der sagde min kone: hvis du siger nej igen, så fortryder du. Og hvis du siger ja, så keder du dig om tre år." Løsningen blev derfor, at Jens Peter Christensen gik til institutleder, Torsten Iversen, og fik tre års orlov fra sin professorstilling for at prøve livet af

i Højesteret – og en ansættelse blev det så til i Højesteret i 2006. Da der var gået tre år, blev orloven fra Aarhus Universitet forlænget med yderligere to år, og da de var gået, havde Jens Peter Christensen fundet sig så godt tilrette i Højesteret, at han fratrådte sin professorstilling ved Aarhus Universitet. – Og Jens Peter Christensen er ikke begyndt at kede sig endnu: "Man keder sig aldrig i Højesteret."

Hverdagen i Højesteret er fastlagt mellem klokken 9 og 14, hvor retsmøder afholdes. Resten af arbejdstiden bruges på at forberede sig til sagerne; men hvor og hvornår man gør det, er ikke skemasat og mere fast, end at man kan pakke sagsmappen med i tasken og arbejde hvor og hvornår, man vil.

Som tidligere nævnt er man som ny dommer i Højesteret førstevoterende i alle sager, man har. Man har derfor travlt de første år som højesteretsdommer, da man skal afdække al den jura, der er relevant for den pågældende sag. I løbet af et halvt år når man på den måde som regel igennem alle jurastudiets pensumområder – og lidt til. Samtidig har man som ny dommer ikke samme erfaring, som de ældre dommere. Med årene bliver det lettere først og fremmest grundet mere erfaring, og da man som senere voterende blot skal supplere den forudgående votering, fremfor at starte fra bunden af, frigør det selvfølgelig tid til at gøre andre ting, såsom at skrive pensumbøger, kronikker for Jyllands-Posten, byde velkommen i rusugen og holde andre foredrag – når der da ikke lige er corona.

Højesteretsarbejdet er nemlig til at planlægge. Man har én sag ad gangen med god tid til at forberede sig. Alting i Højesteret er planlagt på forhånd, og da jeg præsenterer Jens Peter Christensen for et spørgsmål stillet af én af vores læsere; "Hvad er det vildeste, du har oplevet i Højesteret?" er hans reaktion et

tørt grin efterfulgt af: "Ja, nu er det jo sådan, at alle oplevelserne er helt vilde, så det er lidt svært at sige..." Han bemærker dog herefter, at der sommetider er sket det lidt underlige, at en advokat er besvimet, når en højesteretsdommer har stillet vedkommende et spørgsmål. Jens Peter Christensen har oplevet det ske to gange.

“

"Det sker jo ikke så tit, at højesteretsdommere stiller spørgsmål, så det er jo nok derfor at erfarne advokat går i gulvet, når der bliver stillet et spørgsmål."

Efter en kort tænkepause fremhæver Jens Peter Christensen en sag, som også står nævnt i statsretsbogen – dog af lidt andre årsager, end det der gør den mindeværdig for Jens Peter Christensen. Sagen er den såkaldte "Den muslimske skatteyder-sag" om en muslimsk taxavognmand, der samtidig var ejer af en grillbar, og som faldt i skattevæsenets søgelyst efter at have opgivet negativ indkomst for sin virksomhed. Det er hverken sagens faktum eller dommens

udfald, der får Jens Peter Christensen til at mindes denne sag, men derimod de omkringliggende omstændigheder, hvor det var mandens jurastuderende datter, der førte sagen, som var rørende at være tilskuer til.

Jura er ikke alting

Det er selvfølgelig ikke svært at gennemskue på Jens Peter Christensens sportshistorik, at han er sportsmand ind til benet. Med en karriere indenfor elitesport som ung er det selvfølgelig ingen overraskelse, at interessen for motion stadig hænger ved. Roning i en singlesculler er blevet udskiftet med kajakroning, ligesom både løb og cykling også har optaget større mængder tid i Jens Peter Christensens voksne liv; "Men alting har jo sin tid, så det gør jeg ikke så meget mere". Det kan derfor heller ikke overraske, at Jens Peter Christensen ikke fik sig en bil, før han var 42 år gammel, da det ganske simpelt ikke var nødvendigt før da. I dag er Jens Peter Christensens primære transportmiddel fortsat hans cykel, da han dagligt cykler samlet 25 kilometer til og fra arbejde i Højesteret.

Og indimellem hele denne samtale om sport, fysisk aktivitet med videre bemærker han ganske henkastet, at han sammen med sin kone var den første danske mand og kvinde, der gennemførte et maraton i det 21. århundrede, eftersom de var rejst til New Zealand for at deltage i et maratonløb den 1. januar 2000 kl. 06.00.

Jens Peter Christensen er dog ikke bleg for at indrømme, at aktivitetsniveauet er faldet en del med årene. I dag nyder han derfor også at få tid til at læse og skrive og bage rugbrød til sin madpakke; "Og så slår jeg også græs indimellem."

Der går dog ikke længe, før han med et lille grin bemærker, at han også har fået sig en anden ny og lidt "pinlig" hobby. Nemlig en BMW Z4 sportsvogn "med

en snude, der er så lang, at du tror, det er løgn", som han selv beskriver det. Sportsvognen er købt for et par år siden og bruges udelukkende til at køre en tur i indimellem, når vejret er til det. I den forbindelse viser Jens Peter Christensen mig en række billeder af en rasende smart bil – som ganske rigtigt har en abnormt lang snude. Jeg vil vove at påstå, at hverken en køretur i eller interesse for sådan én kan siges at være pinlig eller værd at skamme sig over, selvom det er lidt "blærerøvsagtigt", som Jens Peter Christensen selv formulerer det.

Mit møde med Jens Peter Christensen var i den grad informativt, og dette skriver blot et udpluk af, hvad jeg lærte om manden ved mit besøg i Højesteret. Én ting, der står

helt klart frem for mig, er, at jeg har hilst på og snakket med en mand med meget på hjerte og stor interesse og kendskab til verdenen omkring sig. Interviewet blev derfor heller ikke som forventet afviklet i det typiske format; spørgsmål/svar, men derimod som en samtale, hvor hans svar på et spørgsmål gav anledning til et spørgsmål retur til mig. Her fik han både spurgt ind til min dansekarriere – og jeg til gengæld fundet frem til, at han – ligesom jeg selv – har fået en femårs snude på den lokale danseskole. I Skive efter fem års danseundervisning iført brune lakske med guldspænder. Snakken faldt også på #metoo – om hvordan radikale ændringer i kultur og adfærdsnormer kan have tilbagevirkende kraft for personer som Morten Østergaard og Frank Jensen, og til

dette bemærkede Jens Peter Christensen, at det er vigtigt at huske, at jura ikke er alt – der er også nogle almindelige normer, som man forventer politikere overholder, hvorefter han afslutningsvis spørger "Men hvad tænker du?" og dét, vil jeg mene, er et ganske retvisende billede på, hvem Jens Peter Christensen er. En mand med viden og erfaring inden for mangt og meget, og så alligevel fuld af interesse og nysgerrighed for det omkring ham, han endnu ikke har kendskab til.

